

LESBRIEF

KRACHT PATS

Beste leerkracht,

Binnenkort kom je met je klas de voorstelling Kracht PATS van danscollectief MAN || CO en jeugdtheatergezelschap House of Nouws bezoeken. In deze lesbrief vind je informatie over de voorstelling en de gezelschappen, opdrachten die je met je klas kan behandelen en lees je hoe jullie je op een theaterbezoek kunnen voorbereiden.

De opdrachten in deze lesbrief zijn verdeeld in drie categorieën:

1. **Voorbereiding** | De voorbereidende opdrachten voer je uit in het klaslokaal voorafgaand aan de voorstelling. De leerlingen maken kennis met het thema en met de personages om herkenning en betrokkenheid te stimuleren zodat de voorstelling beter kan beklijven.
2. **Reflectie** | Na de voorstelling blik je gezamenlijk terug op wat jullie hebben gezien, gehoord en gevoeld. De leerlingen ontdekken dat iedereen iets (anders) meemaakt tijdens een voorstelling en dat niks fout is.
3. **In beweging!** | Tot slot gaan jullie zelf met bewegingsopdrachten aan de slag.

Kortom: een heerlijk pakket om van dit voorstellingsbezoek een onvergetelijke ervaring te maken!

Schroom niet om vragen te stellen of gedachten met ons te delen. Je kunt ons bereiken via info@mancobewegingstheater.nl of via @mancobewegingstheater op Facebook en Instagram.

Veel plezier met de voorbereidingen en we zien jou en je klas snel!

Veel groeten,

Lisa en Roma van danscollectief MAN || CO

www.mancobewegingstheater.nl | @mancobewegingstheater
www.houseofnouws.nl | @house_of_nouws

Inhoudsopgave

1. Voorbereidende lesopdrachten	4-6
1.1 Helden en superkrachten - 10 minuten	
1.2 Hoe beweegt een held? - 10 minuten	
1.3 Kracht PATSERS - 10 minuten	
1.4 Teaser voorstelling - 5 minuten	
1.5 Ik ben een held! - 15 minuten	
 Het theaterbezoek	 7
 2. Reflecterende lesopdrachten	 8-10
2.1 Wat heb je gezien, gehoord, gevoeld? - 15 minuten	
2.2 Teken samen een supertransformer - 15 minuten	
 3. Beweegopdrachten	 9-10
3.1 Heldendaad - 10 minuten	
3.2 Slijm, ontploffen, stilzetten van tijd - 10 minuten	
3.4 Gevaar! - 20 minuten	
3.4 Schaduw dans - 5 minuten	

Kracht PATS - de voorstelling

Drie helden sluipen, duiken en stuiteren door een zelfverzonnen wereld vol gevaar. Ze proberen alles en iedereen te redden. Met spectaculaire acties stelen de helden omstebeurt de show. Hun ego's blinken. Cool dagen ze elkaar uit. Met de fantasie groeit ook ieders superkracht. Eén held plakt iedereen vast, de tweede laat alles ontploffen en de derde held zet de tijd stil. Maar het gevaar dat hen steeds omverblaast, krijgen ze niet bedwongen. Pas als ze alle ego's opzij zetten, lukt het ze hun krachten te bundelen.

Kracht PATS is een heldhaftige theatrale dansvoorstelling over de kracht van samenwerken, vol humor en grootheidswaan. Een explosie van beweging voor iedereen vanaf zes die ooit over iets groots droomde.

De makers van Kracht PATS

Danscollectief MAN || CO in co-productie met House of Nouws

Wij, Lisa, Vera, Susan en Roma, zijn de dansers en makers van danscollectief MAN || CO. MAN || CO is een collectief, dat betekent dat we samen creëren (de dans bedenken en choreograferen) en ook samen op het toneel staan.

Onze dansvoorstellingen zijn theatraal, fantasierijk, spannend en soms een beetje ongemakkelijk. De dansers op het podium gebruiken gezichtsuitdrukkingen en werken met grappige details. Het kan dus goed zijn dat je tijdens onze voorstellingen moet lachen. De voorstelling Kracht PATS spelen we met drie dansers tegelijkertijd en hebben we gemaakt met het Tilburgse jeugdtheatergezelschap House of Nouws. House of Nouws staat bekend om haar feestelijk ontregelende stijl, met smeug spel.

Dus Kracht PATS is één grote samenwerking!

PRAKTISCH

Leeftijd: voor iedereen vanaf 6

Duur voorstelling:

50 minuten (lange versie)

30 minuten (korte versie)

CREDITS

Concept MAN || CO en House of Nouws

Uitvoering door drie dansers in wisselende samenstelling:

Lisa Feij, Vera Goetzee, Susan Hoogbergen, Roma Koolen,
Tegest Pecht-Guido, Jasmin Deekman

Regie Sanne Nouws

Scenografie Sanne Lips i.s.m. Sarah Nixon

Muziekcompositie Daniël van Loenen

Lichtontwerp Wilfred Loopstra

1. VOORBEREIDENDE LESOPDRACHTEN

Met de volgende opdrachten bereid je de leerlingen voor op de voorstelling. Ze leren het thema 'de kracht van samenwerken' kennen en fantaseren al pratend en bewegend over (clichématige) helden, superkrachten en gevaren.

Benodigdheden

klaslokaal
smartboard weergave of
geprinte foto's (zie bijlage)
speaker waar je muziek op
kan afspelen via Spotify
(zie muzieksuggesties
opdracht 1.5).

Opdracht 1.1 | Helden en superkrachten

klassikaal - bespreken - 10 minuten

A | Bespreek de volgende vragen met de klas:

- Wat is jouw geheime superkracht?
- Heb je een favoriete superheld?

B | Maak een woordspin met de klas. Schrijf in het midden van het bord: HELD.

Laat de kinderen associëren en stel hulpvragen: Waar zou je een held aan kunnen herkennen? Welke superkrachten/eigenschappen zou een held kunnen bezitten?

Daag ze, nadat de cliché-helden zijn benoemd (cartoons, stripboeken, films), uit om ook rondom mensen uit hun persoonlijke omgeving, held van nu (activist) of figuur uit de geschiedenis te associëren.

C | Bespreek de (filosofische) vraag:

Voor welk probleem zouden wij vandaag de dag een held goed kunnen gebruiken?

Eventuele vervolgvraag:

Wat zou een held goed moeten kunnen om dit probleem op te lossen?

OPDRACHT 1.2 | Hoe beweegt een held?

klassikaal - bespreken en bewegen - 10 minuten

A | Bespreek de volgende vragen met de klas:

- Neem je favoriete held in je hoofd: hoe beweegt deze zich van plek naar plek?

Denk aan: sluipend, geplakt langs de muren, springend over de daken, onzichtbaar, teleporteren, stiekeme bewegingen, stampend, slowmotion, flitsend snel, zelfverzekerd.

- Wat zou de tegenovergestelde manier van verplaatsen kunnen zijn?

B | Beweeg achter je tafel

De leerlingen mogen gaan staan en zich even lekker los schudden, van kruin tot grote teen en van pink tot knieën, zodat ze klaar zijn om in beweging te komen.

Geef de leerlingen een momentje om zich in te beelden dat ze een held zijn en een pose te bedenken die daarbij past.

Tel af van drie naar nul: dan moeten alle leerlingen in deze pose *freeze*n.

Vraag aan een aantal leerlingen toelichting: Waarom deze pose? Wat of wie beeld je uit?

Laat de rest de pose nadoen. Herhaal deze opdracht tot de inspiratie op is en daag uit om zowel cliché/activist/figuur uit de geschiedenis/etc te behandelen.

OPDRACHT 1.3 | Kracht PATSERS

klassikaal - bekijken en bespreken - 10 minuten

Voor deze opdracht kijken jullie naar foto's die zijn gemaakt van de theatrale dansvoorstelling Kracht PATS. Projecteer de foto's op je smartboard of print ze uit (zie bijlage). Dit is een kennismaking met de personages, daar mogen ze even rustig naar kijken!

- Wat zie je? Wat valt op? Denk aan: gezichtsuitdrukking, decor, kostuums, lichaamshoudingen, hoeveel dansers.
- Wat zouden ze van elkaar kunnen zijn?

- Wat zie je? Wat valt op? Denk aan: gezichtsuitdrukking, decor, kostuums, lichaamshoudingen, hoeveel dansers.
- Wat denk je dat hier gebeurt?

OPDRACHT 1.4 | Teaser voorstelling Kracht PATS

klassikaal & in kleine groepjes - bekijken en bespreken - 5 minuten

A | Bekijk de teaser van Kracht PATS klassikaal (op het activboard)

klik hier voor de teaser

B | Laat de leerlingen in een groepje/duo kort bespreken:

Welke superkracht zouden deze helden kunnen hebben?

Elk groepje mag één superkracht klassikaal delen en aangeven bij welke danser die hoort. Zorg dat alle drie de dansers uit de teaser behandeld zijn. Er kunnen dus verschillende krachten aan hen worden toegekend.

OPDRACHT 1.5 | Ik ben een held!

klassikaal - bewegen en ervaren - 15 minuten

Muzieksuggesties: Japura River, The Scare Floor, Mah Damba

Maak voor deze opdracht een looproute vrij, van de ene kant van het lokaal naar de andere kant. Maak drie rijtjes zodat drie kinderen tegelijkertijd kunnen oversteken.

Oversteek 1 | Beeld je een held (superheld, activist, bekende, geschiedenis figuur) in en steek vervolgens als deze held over in slowmotion. Laat de kinderen naar elkaar kijken als ze in hun rijtje wachten en vraag welke helden zij hebben gezien. Zijn er nog meer manieren van oversteken die we kunnen uitproberen?

Denk aan: vliegen, sluipen, klimmen, rollen, op handen en voeten, van hoog naar laag. Je kan deze oversteek herhalen zodat kinderen verschillende helden kunnen uitproberen die in de lesbrief tot nu toe al naar voren zijn gekomen.

Hoe ging dat? Zijn ze klaar voor de volgende opdracht?

Oversteek 2 | Herhaal de superkrachten die zijn benoemd bij opdracht 1.4.B Iedereen mag een superkracht kiezen en deze in hun oversteek uitproberen met bijbehorende bewegingen. Laat de kinderen naar elkaar kijken als ze in hun rijtje wachten en vraag welke superkrachten zij hebben gezien: *welke zou jij ook willen uitproberen?*

- *Belangrijke regel (voor de concentratie): oversteken zonder geluid te gebruiken.*
- *Eventueel slowmotionregel toepassen ter bevordering van gecontroleerd bewegen.*
- *Deze oversteek kan je meermaals herhalen.*

HET THEATERBEZOEK

Nu is je klas bijna helemaal klaar om naar Kracht PATS te komen kijken. Hieronder staan een aantal belangrijke punten die je voor het bezoek samen kan doornemen.

Goed om te weten: er zijn momenten waarop de voorstelling reactie uit zal lokken bij je klas. Zolang de reacties kort zijn en gaan over wat er op het podium gebeurt, vinden wij dat hartstikke leuk. Let er wel op dat het anderen niet te veel stoort of dat leerlingen met elkaar een heel gesprek aangaan.

Checklist | Is iedereen er klaar voor?

- Je bent vijf minuten voor aanvang aanwezig bij de theaterzaal. Er wordt aangegeven wanneer je met je klas naar binnen mag, de dansers staan namelijk bij binnenkomst al op het podium.
- Graag voor de voorstelling het toilet bezoeken, tijdens de voorstelling is dat niet de bedoeling!
- Laat je eten en drinken buiten het theater.
- Telefoon staat uit of op stil: we willen natuurlijk niet dat die afgaat als de dansers in diepe concentratie zitten.
- De begeleiders mogen een paar foto's of filmpjes maken, maar alleen zonder gebruik van flits en zonder verplaatsing van plek. Stop de telefoon daarna weer in je broekzak.
- De dansers op het podium kunnen jullie ook zien en horen. Als jullie aandachtig kijken en luisteren dan maak je de voorstelling voor jezelf en voor de dansers ontzettend leuk!
- Onthoud dat alles wat je voelt of denkt tijdens en over de voorstelling goed is. Er is geen fout, zelfs niet als je klasgenoten iets anders voelen of denken.
- Ga je proberen om te onthouden wat je hebt gezien, gehoord en gevoeld hebt? Dan kunnen jullie daar straks met de klas over napraten.
- Vergeet niet te klappen als de voorstelling is afgelopen!

Op naar Kracht PATS!

2. REFLECTERENDE LESOPDRACHTEN

Direct na de voorstelling hebben de leerlingen wellicht vragen aan de dansers gesteld en gedachten gedeeld. Eenmaal terug in de klas is het leuk om, zonder ons, nog eens aandacht te besteden aan dat wat de leerlingen hebben gezien! Hieronder volgen opdrachten die je daarbij kunnen helpen.

Benodigdheden
klaslokaal
knutselspullen:
papier, potloden, stiften

OPDRACHT 2.1 | Wat heb je gezien, gehoord, gevoeld?

klassikaal - bespreken - 15 minuten

Bespreek de volgende vragen klassikaal na het zien van de voorstelling.
Onthoud: iedereen ziet iets anders en niks is fout!

- Wat/wie waren de drie dansers op het podium? Waaraan zag je dat?

Tip: mensen, dieren, helden? Denkt iemand iets heel anders? Waarom?

Als iemand helden noemt vraag dan: Wat was ieders superkracht? Waaraan zag je dat?

Als ze helden hebben genoemd, verander het woord dansers hieronder in helden.

- Denk je dat de dansers/helden elkaar kenden? Wie denkt van wel/niet (waarom)?
- Wat heb je naast de dansers/helden op het podium nog meer gezien of gehoord?

Tip: laat ze het decor, muziek, kostuums omschrijven.

- Welke gevaren heb jij gezien, gehoord of gevoeld?
- Was er een spannend moment? Zo ja: vertel wat je toen zag/hoorde/voelde.
- Welke beweging is je het meest bijgebleven? Als je durft: doe 'm voor!
- Hoe hebben de dansers/helden elkaar tegengewerkt? Wanneer werkten ze samen?
- Hoe zou je de plek waar de dansers/helden waren omschrijven?
- Vond je een danser/held het grappigst in de voorstelling (en waarom)?

OPDRACHT 2.2 | Teken samen een super transformer

klassikaal - bespreken & creëren - 15 minuten

De voorstelling speelt zich af in een wereld vol zelfverzonnen gevaren. Drie helden ontdekken hun superkrachten (slijm, ontploffing, stilzetten van tijd) en weten deze, wanneer ze hun ego's afleggen, uiteindelijk te bundelen en samen tot één grote samenwerkende superheld te transformeren. Door het bundelen van krachten hebben ze leren samenwerken.

A | In deze tekenopdracht werk je in drietallen. Per drietal wordt er één super transformer getekend (één iemand maakt het hoofd, de ander de romp, de ander de benen) die met drie superkrachten één probleem/gevaar gaat oplossen. Laat het drietal voordat ze beginnen met tekenen drie dingen beslissen: welk probleem/gevaar ze gaan oplossen, welke drie superkrachten daarvoor nodig zijn en wie welk deel gaat tekenen (hoofd, romp, benen). Ieder werkt één superkracht uit in de eigen tekening. Wanneer de drie tekeningen boven elkaar gelegd worden ontstaat er één grote samengestelde held.

B | Laat de groepjes een naam voor hun super transformer verzinnen. Presenteren maar!

3. BEWEEGOPDRACHTEN

Met deze beweegopdrachten duiken de leerlingen in de huid van de superhelden en gaan ze al improviserend aan de slag met verschillende bewegingskwaliteiten in de vorm van superkrachten. Spelplezier staat voorop!

Benodigdheden
gym- of speellokaal met
vrije bewegingsruimte,
speaker waar je muziek op
kan afspelen via Spotify

OPDRACHT 3.1 | Heldendaad

klassikaal - bewegen en ervaren - 10 min | Muzieksuggestie: Sputnik (Frank Bretschneider)

Ga met de hele klas in een grote kring staan. Als iedereen zijn/haar armen uit kan spreiden en een rondje kan draaien, hebben jullie genoeg ruimte.

A | Superhelden die we kennen. Sluit je ogen en neem een pose aan.

Welke superheld ken je al? Een superheld van een film, uit een strip/animatie, uit een game? Hoe ziet die held eruit? Welke superkracht heeft die held?

Als iedereen in een houding staat: ogen openen. Dan komen de superhelden één voor één tot leven met één beweging. Ga de cirkel rond en laat kinderen om de beurt bewegingen voordoen die bij de superheld horen die ze net hebben bedacht.

B | Ketting maken: nieuwe superhelden! Daag ze uit iets te verzinnen wat ze nog niet gezien hebben en iets anders te bedenken.

Rijg de bewegingen als een ketting aan elkaar en herhaal samen op muziek. Nu hebben jullie je eigen superhelden choreografie gemaakt!

OPDRACHT 3.2 | Slijm, ontploffen, stilzetten van de tijd

klassikaal - bewegen en ervaren - 10 minuten | Muzieksuggestie: Cmon, Quasi

Denk kort terug aan de drie dansers in de voorstelling en hun verschillende kostuums (groen, blauw, rood) en bewegingen. Bijvoorbeeld hoe de blauwe van alles liet ontploffen, hoe de groene vastgeplakt zat en hoe de rode de andere twee wist te 'freezen'. Die bewegingen en superkrachten gaan wij nu gebruiken voor de volgende opdrachten!

Superkracht oefenen | Laat de kinderen een nieuwe plek in de kring zoeken. Zet één leerling in het midden van de kring: de held. De held zegt hardop welke superkrachten hij/zij inzet: slijm, ontploffen, stilzetten tijd. De held gaat deze superkracht oefenen door de gekozen superkracht te richten op iemand in de kring. Hoe preciezer deze gericht wordt, hoe makkelijker voor de leerling in de kring om te reageren. De leerling in de kring ontvangt de superkracht door met een ontploffing/slijm of plak/freeze reactie te reageren. Herhaal dit een aantal keer en wissel de held in het midden van de kring af.

→ *Tip: daag de leerlingen uit verschillende ledematen te gebruiken. Kan een superkracht ook uit het hoofd/knie/elleboog komen, kan een ontploffing ook heel klein zijn, of een freeze in één lichaamsdeel zitten i.p.v. in het hele lichaam?*

OPDRACHT 3.3 | GEVAAR!

klassikaal en in kleine groepjes - bewegen en ervaren - 20 minuten

Muzieksuggestie: The Avengers, Infinity War, Walk To Work, Les Là Bas Bonobo Remix

Denk terug aan de voorstelling: wanneer waren de helden alert of een beetje bang? Welke gevaren heb je gezien? En hoe reageerden de helden dan? *Wegduiken, erop afgaan, superkracht proberen in te zetten.*

Alle leerlingen zitten langs de kant (als publiek). In kleine groepjes gaan ze omstebeurt een scène improviseren waarin ze samenwerken. De groepjes krijgen een situatie ingefluisterd (als ze aan de beurt zijn) en bedenken zelf een superkracht die ze inzetten. Het doel van de opdracht is: samenwerken en 'leesbaar' uitvoeren. Het publiek dat kijkt gaat raden welke superkracht ze gebruiken en waar het gevaar vandaan komt.

A | Geef een voorbeeld met klein groepje | Test de opdracht om er zeker van te zijn dat de regels duidelijk zijn en laat het publiek raden. Improviseer de situatie: het gevaar staat steeds achter je. Superkracht die je daarop inzet: ogen zitten overal in je hele lichaam.

B | Laat de leerlingen in kleine groepjes omstebeurt de opdracht uitvoeren.

Fluister 'de situatie' in (zie voorbeelden hieronder) en laat ze in hun groepje (onhoorbaar) zelf 'een bijpassende superkracht' verzinnen. Wat betreft de superkracht: stimuleer ze te zoeken naar iets dat in jezelf zit en samenwerken, we zoeken niet naar wapens o.i.d.

→ Het groepje begint met het uitbeelden van 'de situatie' en past vervolgens 'de superkracht' toe.

→ Het publiek mag raden! Waar was 'het gevaar'? Welke superkracht werd gebruikt om in actie te komen?

- Situatie 1: Het gevaar hangt eerst in de lucht en dan ligt het op de grond.
- Situatie 2: Het gevaar omsingelt jullie en komt steeds dichterbij.
- Situatie 3: Het gevaar zit jullie achterna en dan is ie ineens verdwenen.
- Situatie 4: Het gevaar valt boven op je, je moet het proberen te ontwijken.

OPDRACHT 3.4 | Schaduwdans

Duo's - bewegen en ervaren - 5 minuten | Muzieksuggestie: Says

De leerlingen gaan in tweetallen elkaar schaduwen en staan verspreid door de ruimte. Eén is de held, de ander is hun schaduw. Het doel is dat de schaduw de held zo goed mogelijk kan volgen. Hoe zorg je daar als held voor? Beweeg precies en met een rustig tempo. Wissel na een tijdje van rol.

→ Stimuleer om de superkrachten uit de opdrachten en het gevaar te gebruiken.

